

DET NORSKE MYRSELSKAPS REPRESENTANTMØTE

REPRESNTANTMØTE holdtes lørdag 7. mars kl. 1 middag. Der var fremmøtt 6 representanter og samtlige 5 styremedlemmer. Dessuten som innbudne landbruksdirektøren, landbruksukens sekretær, samt myrkonsulenten og torvmesteren.

Møtet lededes av formannen, landbruksdirektør *Tandberg*, som fremla styrets årsberetning og reviderte årsregnskap for 1924. Representantskapet godkjente årsberetningen med enkelte redaksjonsforandringer og styret meddeltes ansvarsfrihet for årsregnskapet.

Som medlemmer av styret gjenvalgtes:

Landbruksdirektør G. Tandberg, Oslo.
Skogeier Bull Aakrann, Elverum.
Stortingsmann Okkenhaug, Levanger.

Gjenstående medlemmer av styret er:

Statsminister Gunnar Knudsen, Borgestad.
Professor Lende Njaa, Ås.

Da representantskapet skulle foreta valg av formann og næstformann blandt styrets medlemmer, meddelte fhv. landbruksdirektør *Tandberg*, som har vært Det Norske Myrselskaps formann i de siste 10 år, at han nu på det bestemteste måtte frasi sig gjenvalg og foreslo som ny formann den fungerende næstformann, professor *Jon Lende Njaa*, som deretter blev valgt. Som ny næstformann valgtes stortingsmann *Okkenhaug*.

Som varemenn for styret gjenvalgtes:

Overingeniør M. Leegaard, Oslo.
Godseier A. Krohn, Dilling.
Brennselsdirektør Johs. Nore, Asker.
Fylkesmann Hroar Olsen, Oslo.
Ritmester Ebbe Astrup, Stange.

Som revisor gjenvalgtes A/S Revision, Oslo.

Foranlediget ved at Myrselskapets disponible kontantbeholdning er blitt sterkt forminsket, så at man ikke lenger har tilstrekkelig driftskapital og at Landbruksdepartementet samtidig har foreslått statsbidraget nedsatt, har styret besluttet å innskrenke brenntorvdriften ved forsøksanstalten i torvbruk til en ubetydelighet. Antagelig vil man herved kunne undgå å opta lån til driftskapital, men for alle tilfelles skyld hadde styret gitt anvisning på lån av et mindre beløp. Herom blev der et lengere ordskifte og saken vil bli optatt til fornyet behandling i styret.

DET NORSKE MYRSELSKAP'S ÅRSMØTE 1925.

DET 22de årsmøte holdtes i Landbruksuken i Oslo lørdag 7. mars kl. 6 em. i festsalen »Haandverkeren«.

Møtet lededes av formannen, landbruksdirektør *Tandberg*, der refe-

rerte til den av representansskapet godkjente årsberetning og årsregnskapet for 1924, som var trykt og utlagt. Herom henvises i det efterfølgende.

Formannen henviste også til driftsplanen for 1925 inntatt i »Meddelelse« nr. 5 f. å. og den innskrenkede driftsplan for forsøksanstalten i torvbruk inntatt i det efterfølgende.

Som representanter for de direkte medlemmer gjenvalgtes:

Ritmester Ebbe Astrup, Stange.
 Ingeniør A. Bergan, Breiskallen.
 Professor Bjørlykke, Ås.
 Forsøksleder Glærum, Hjellum.
 Torvingeniør Jebe Steensaas, Vang.
 Godseier A. Krohn, Dilling.
 Fylkesmann Løchen, Hamar.
 Statsråd Mellbye, Nes i Hedmark.
 Sogneprest Walnum, Botne i Jarlsberg.

Gjenstående medlemmer av repræsentantskapet, valgt f. å. er følgende:

Gårdbruker Emil Frøen, Sørum.
 Skogeier Kleist Gedde, Stai, Storelvedalen.
 Brennselsdirektør Nore, Asker.
 Fylkesmann Hroar Olsen, Oslo.
 Torvingeniør Ording, Nannestad.
 Dr. Svenneby, Våler i Solør.
 Landbrukslærer S. Sverdrup, Søgne pr. Kristiansand.

På foredragsmøtet kl. 7 em. holdt først professor *J. Lende Njaa* foredrag med lysbilleder om: Myrjordens surhetsgrad og kalktrang. Derefter holdt torvingeniør *J. G. Thaulow*, foredrag med lysbilleder om: »Vær og torvtørk«, erfaringer fra forsøksanstalten i torvbruk. Begge foredrag vil senere bli inntatt i »Meddelelserne«.

Efterat formannen hadde takket hver av foredragsholderne og takket de tilstedeværende for fremmøtet, blev møtet hevet kl. 9 em.

DET NORSKE MYRSELSKAPS ÅRSBERETNING 1924

DE DÅRLIGE TIDER bidrar fremdeles til en nedgang i *medlemsantallet*. Det er avgått 108, hvorav 1 æresmedlem, 1 korresponderende, 1 livsvarig og 105 årsbetalende. Samtidig er innmeldt 8 nye medlemmer, hvorav 1 livsvarig. Pr. ³¹/₁₂ var medlemsantallet 754, hvorav 1 æresmedlem, 9 korresponderende, 253 livsvarige og 491 årsbetalende. Av medlemmene er 32 bosatt i utlandet. Myrselskapet har dessuten 445 inndirekte medlemmer, som gjennom stedlige myrforeninger og landbrukselskaper er abonnenter på »Meddelelserne« til ned-satt pris.

Det for året avlagte og reviderte *hovedregnskap*, hvortil henvises utviser på *gevinst- og tapskonto* en utgift av kr. 95 291,88 og en inntekt av kr. 87 941,38, hvorav kr. 40 000,00 er Statsbidrag. Underskuddet kr. 7 350,50 er dekket av den disponible kontantbeholdning.

Utestående fordringer og beholdningsverdier har på tidligere årsregnskaper også vært spesifisert på gevinst- og tapskonto, men er nu balansert på de respektive konti i hovedboken. Herved får man et nettoregnskap, mens enkelte beløp tidligere var brutto. Når man til sammenligning balanserer utestående fordringer og beholdningsverdier på regnskapet for 1923, finner man, at utgiftene i 1924 er kr. 10 336,87 mindre enn medgått i året 1923 og inntektene kr. 46 533,73 mindre enn i året 1923. I det siste beløp er iberegnet, at Statsbidraget er forminsket med kr. 20 000,00, og den øvrige forminskelse er en følge av de uheldige værforhold.

Generalbalansen er opsatt noget anderledes enn tidligere år. Således er legatmidler opført som særskilt hovedkonto på såvel aktiva som passiva. Kapitalkonto er nedskrevet med tilsammen kr. 56 000,00 for å bringe anleggsverdiene ned til et beløp nogenlunde overensstemmende med de virkelige verdier. Sammenlignet med regnskapet for 1923 viser generalbalansen følgende forandringer:

Legatmidler er øket med kr. 69 034,68, idet C. Wedel Jarlsbergs legat er øket med kr. 10 000,00 og det nye H. H. Henriksens legat er på kr. 59 034,68.

Anleggsverdier er forminsket med kr. 42 607,64, idet verdiene er øket med kr. 13 392,36 og nedskrevet med kr. 56 000,00.

Kassabeholdninger er forminsket med kr. 17 303,60.

Utestående fordringer er forminsket med kr. 6 821,71.

Beholdningsverdier er øket med kr. 2 857,75.

Gjelden er forminsket med kr. 2 549,40.

Forskudd årspenger er øket med kr. 25,00.

Legatkapitalkonto er utskilt fra kapitalkonto og øket med kr. 69 034,68.

Kapitalkonto er forminsket med kr. 88 350,50, idet kr. 25 000,00 er overført til legatkapitalkonto, underskuddet på gevinst- og tapskonto kr. 7 350,50 er fratrukket og der er nedskrevet kr. 56 000,00.

Den samlede generalbalanse kr. 448 721,53 viser en økning av kr. 3 159,78.

Det særskilte regnskap for *forsøksstasjonen på Mæresmyren*, hvortil henvises, utviser på gevinst og tapskonto en samlet utgift av kr. 23 495,37. Den samlede inntekt er kr. 17 016,78. Herved får man balanse driftstilskudd fra Myrselskapets hovedkasse kr. 6 478,59 eller kr. 417,09 mindre enn i året 1923. Utgiftene er kr. 1 769,15 mer enn medgått i året 1923 og inntektene er kr. 2 186,24 større enn i året 1923.

Balansekonto viser sammenlignet med 1923 følgende forandringer:

Anleggsverdier er forminsket med kr. 4 548,49, idet verdiene er øket med kr. 5 451,51 og nedskrevet med kr. 10 000,00. Økningen gjelder følgende konti:

Bygninger	kr. 1 606,26
Inventar	» 762,22
Redskaper	» 492,45
Nydyrkning	» 1 329,30
Veier, gjerde m. m.	» 292,23
Grunnforbedringer	» 969,05

Tilsammen kr. 5 451,51

Kassabeholdning er øket med kr. 40,75.

Utestående fordringer er forminsket med kr. 402,65.

Beholdningsverdier er forminsket med kr. 272,00.

Det samlede tilskudd fra myrselskapets hovedkasse i året 1924 har vært kr. 11 296,20 eller kr. 15 619,20 mindre enn i året 1923. Den tidligere betegnelse »bidrag fra Myrselskapets hovedkasse« er forandret til *Kapitalkonto* og utgjør den samlede balanse kr. 156 965,46, som er forminsket med kr. 5 182,39, idet økningen har vært kr. 4 817,61 og nedskrivningen kr. 10 000,00.

Det særskilte regnskap for *forsøksanstalten i torvbruk* i Våler i Solør, hvortil henvises, utviser på gevinst- og tapskonto en samlet utgift av kr. 34 386,43. Den samlede inntekt er kr. 17 947,41. Herved får man balanse driftsunderskudd kr. 16 439,02, som er dekket ved tilskudd fra hovedkassen. Utgiftene er kr. 8 648,78 mindre enn medgått i året 1923 og inntektene er kr. 28 832,40 mindre enn i året 1923. Det sistnevnte resultat skyldes utelukkende de dårlige værforhold. Overkurs på avbetaling av gjeld for torvgravemaskin kr. 1 413,70 er opført som tap. Jordbrukets drift viser balanse og er derfor ikke opført.

Balansekonto viser sammenlignet med 1923 følgende forandringer:

Anleggsverdier er forminsket med kr. 38 153,60, idet verdiene er øket med kr. 7 946,40 og nedskrevet med kr. 46 000,00. Økningen gjelder følgende konti:

Brenntorvanlegg	kr. 5 653,89
Torvstrøanlegg	» 2 295,76
Smiens anlegg	» 31,25
Torvskolens bygninger	» 65,50

Tilsammen kr. 8 046,40

Hest og kjøreredskapers konto
er forminsket ved salg av

hesten ÷ » 200,00

kr. 7 846,40

Beløpet for brenntorvanlegg innbefatter opskrivning kr. 3 155,70, på grunn av kurstilllegg for torvgravemaskinens restbeløp og det øvrige

gjelder utbedring av torvtransportøren samt helt ny avgrøftning og utbedring av tørkefeltet. Beløpet for torvstrøanlegget gjelder flere nye torvhus og 100 m. torvstrøehesje, anskaffelse av mer transportmateriell, samt bygning av en kaffestue eller spise- og hvilerum for torvstrøanleggets arbeidere.

Kassabeholdning er forminsket med kr. 6 886,42.

Utestående fordringer er forminsket med kr. 6 043,76.

Beholdningsverdier er øket med kr. 3 192,00.

Gjelden er forminsket med kr. 2 549,40, idet der er avbetalt på distriktslån kr. 2 000,00 og på gjelden for torvgravemaskin kr. 3 705,10, men samtidig er restbeløpet opskrevet med kr. 3 155,70 på grunn av kurstilllegg.

Det samlede tilskudd fra myrselskapets hovedkasse har i året 1924 vært kr. 17 034,39 eller kr. 16 362,16 mer enn i året 1923, hvilket utelukkende skyldes inntektstapet på grunn av værforholdene.

Den tidligere betegnelse »lån og bidrag fra Myrselskapets hovedkasse« på passivasiden i regnskapet for 1923 er nu forandret til *kapitalkonto*. Den tidligere konto for driftsunderskudd og avskrivninger fra tidligere regnskapsår kr. 126 692,69 på aktivasiden i regnskapet for 1923 er nu fratrukket kapitalkonto. Samtidig er også fratrukket driftsunderskuddet på gevinst- og tapskonto 1924 kr. 16 439,02 og dessuten er nedskrevet kr. 46 000,00. Herved får man som rest kr. 23 197,54 og den samlede balanse blir da kr. 181 260,94.

Myrselskapet har i året 1924 holdt 1 årsmøte, 2 representantmøter og 3 styremøter. På hovedkontoret viser brevjournalen 963 inngåtte og utgåtte skrivelser, foruten postopkrav og trykksaker m. m.

Myrselskapets oplysende virksomhet.

TIDSSKRIFTET »Meddelelserne« er utkommet som vanlig med 6 hefter på tilsammen 184 trykksider, og av enkelte artikler er tatt særtrykk. Mange artikler er gjengitt i andre blade, såvel i fagskrifter som i dagspressen, tildels også i utlandet.

Av professor *Lende Njaa's* nye bok »Myr dyrkning« er innkjøpt 50 eksemplarer, som er utdelt gratis til fylkesagronomer og herredsaagronomer omkring i landet.

Myrselskapet har deltatt i *Norges Varemesse* 31. august—7. september og fremviste der brenntorv og torvstrø av årets tilvirkning, men da torvproduksjonen blev så liten, takket være de vanskelige tørkeforhold, kunde der ikke mottas ordres. Hensikten med myrselskapets deltagelse i varemessen er dog ikke alene å selge torv fra eget anlegg, men tillike å reklamere for torv i det hele tatt.

Efter anmodning har Myrselskapet utlånt forskjellige utstillingsgjester til *Jubilæumsutstillingen på Kongsberg*.

For øvrig henvises til hvad der også i det efterfølgende er nevnt om oplysende virksomhet.

Myrselskapets virksomhet til myr dyrkningens fremme.

HEROM meddeler *myrkonsulenten* følgende:

I 1924 har Myrselskapets forsøksstasjon et dyrket areal på ca. 280 dekar. På dette areal er ialt 130 forsøksfelter.

Av oversikten nedenfor fremgår hvilke spørsmål der er arbeidet med.

1. *Sortforsøk.* 8 engfelt, 2 byggfelt, 1 havrefelt og 1 felt for hver av følgende vekster: neper, kålrot og beten, gulrot, hodekål, poteter, spisskål og blomkål, rødbeten, pastinakk, overjordskålrot, purre og selleri, bærbusker og blomster, solsikke, ialt 24 sortforsøk.

2. *Froavl.* 4 timoteifelter.

3. *Gjødslingsforsøk.* 22 engfelter, 5 kornfelter, 1 grønnførfelt og 1 felt på udyrket mosemyr, ialt 29 gjødslingsfelter.

4. *Forsøk med jordforbedringsmidler.* 6 felter med påføring av mineraljord, 5 kalkningsfelter. Ialt 11 felter.

5. *Forsøk med ulike såtider.* 3 kornfelter, havre, bygg og vårrug, 4 rotfrukt-felter — kålrot, gulrot, førbeten og neper, av neper prøves 3 sorter, nemlig: Dales Hybrid, kvit mainepe og Fynsk Bortfelder. Ialt 7 såtid-felter.

6. *Såmengdeforsøk.* 1 grønnførfelt.

7. *Forskjellige opdyrkningsmåter.* 7 felter.

8. *Groftningsforsøk.* 3 felter med samme dybde og ulik avstand og 1 felt (på mosemyren) med samme avstand, men ulik dybde. Ialt 4 felter.

9. *Beiteforsøk på grasmyr.* Ialt 6 felter. 3 felter er anlagt på forskjellig måte til beite, nemlig:

A. Alm. opdyrking med isåning av frø med bygg som dekkvekst.

B. Flåhakking og harving med isåning av frø og rulling.

C. Flåhakk, men ellers uten arbeiding og uten strøsåing.

Alle 3 felter er gjødslet likt. B. og C. er i år beitet første gang.

A. som er 1ste års eng, er høstet på vanlig vis, og beites neste år. Beitedyr er i år lånt på Mære landbruksskole.

I samarbeide med Selskapet for Norges Vels beitekonsulent har vi på B. og C. anlagt en del ruter for å prøve ulike fremgangsmåter ved beiteforsøkteknikken. Følgende metoder er prøvet:

1. Flere små ruter, som høstes med ljå såsnart gresset er passende høit for beiting, og som flyttes for hver høstning.

2. Som foregående, men rutene flyttes bare hvert år.

3. Høstetid, som for 2 og 3, mens rutene blir på samme sted sålenge forsøket varer.

4. Som foregående, men høstes bare 2 ganger om sommeren. Der er 10 slike små ruter på hvert felt.

10. *Forsøk med håslått.* 5 felter. På det ene prøves forskjellige tidspunkter for håslåtten.

11. *Forskjellige tynningsavstander for neper.* 1 felt, hvor der prøves 3 ulike avstander for 3 nepesorter, Dales Hybrid, Fynsk Bortfelder og Kvit mainepe. Avstandene er 15,25 og 35 cm.

12. *Forsøk med hypping og ikke hypping av poteter.* 1 felt.
13. *Planteforedling.* Der drives litt med timotei, engrapp og hundegras.
14. *Driftsforsøk.* Der sammenlignes 3 forskjellige omløp, nemlig:

I	II	III
1. Havre.	Rotfrukter.	Haustrug.
2. Rotfrukter.	Grønnfor med atlegg.	Havre.
3. Bygg med atlegg.	Eng.	Rotfrukter.
4. Eng.	Eng.	Bygg med atlegg.
5. Eng.	Eng.	Eng.
6. Eng.	Eng.	Eng.
7. Eng.	Eng.	Eng.

Fra Landbrukshøiskolens Jordkulturforsøk har vi et omløpsforsøk hvor forskjellige sterke gjødslinger sammenlignes. Ialt 4 omløpsforsøk.

Sprede felter.

Ved *Forsøksstasjonen i Trysil* har vært igang de samme forsøk som ifjor, dertil kommer et gjødslingsforsøk som er anlagt i år. Gjødslingsforsøkene hos *P. Elgsbøn* og *M. Grønås* har i år vært igang. Ialt har der i Trysil i år vært 7 felter, som alle bestyres av *herredsagronom Harald Lunde*.

Forsøkene ved *Forsøksanstalten i torvbruk* i Våler er de samme som før. Torvmester *Mikal Skevik* har i år bestyrt disse felter.

Likeledes har forsøkene i *Torpa* hos *Ragnvald Sollie* på *Øktmyrene* i Søndre Land fortsatt som tidligere, med *herredsagronom Olav Sørli* som bestyrer av feltene. Om forsøkene i Torpa er der skrevet en liten beretning av hr. Sørli, og denne er inntatt i beretningen herfra for 1923.

Demonstrasjonsfeltet på *Viemyr* i *Bykle* hvor engfrø og gjødslingsfelt er anlagt, er nu igang andre året. Bestyrer av feltet er *agronom A. D. Bvklum*.

Feltene i *Nordland*, på *Andøya* og i *Fauske* drives som før og med de samme bestyrere.

I *Troms fylke* blev de 2 demonstrasjonsfelter ferdig til såning i vår. Det ene felt er i *Balsfjord* med gårdbruker *Hans Nielsen* som forsøksvert. Det annet i *Målselv*. Sekretæren i Troms landbruksselskap hr. *landbrukskandidat Reidar Sollie* har tilsyn med disse felter.

Hos *T. Otnes*, *Ytre Rendal*, er et engfrøfelt i gang.

Ialt er der igang 25 spredte forsøksfelter.

Bygningene. Den nye låve på forsøksstasjonen og uthuset ved bestyrerboligen i *Tuvbakken* er i år blitt malt. 2 værelser i arbeiderboligen på myren er malt og videre er der foretatt endel nødvendige malingsarbeider i bestyrerboligen.

Nydyrkning og grunnforbedringer.

Vi har ca. 20 dekar myr som er grøftet og flåhakkert. Dette stykke er svært rikt på stubber, og nylandsarbeidet har vesentlig vært stubbebrytning, 10 dekar blev pløyd siste høst.

Der er videre tatt 600 m. grøft på den del av myren som i 1919 blev grøftet med Buckey grøftemaskin, da disse grøfter har stått åpne og var for en stor del gått igjen. Der er dessuten foretatt endel utbedringer på eldre grøftingsarbeider.

Nyanskaffelser. Der er innkjøpt en rådmaskin for håndkraft, en sleperive og en kreaturvekt til bruk ved beiteforsøkene.

Foredrag, reiser. Myrkonsulenten har holdt 8 foredrag ved landbrukskurser i Nord-Trøndelag. En reise for å se til forsøksfeltene i Nordland blev foretatt i august, samtidig blev sett på myr dyrkningsmyrer i *Forså* i *Tysfjord*, efter ansøknng fra *gårdbruker Albin Hansen*.

Myrassistenten foretok en reise i juli måned for å se til forsøksforsøkene i *Land og Våler*.

Kortfattet årsoversikt vedrørende forsøksvirksomheten til myr dyrkningens fremme.

I tilslutning til det, som er meddelt, skal her gis en kort oversikt over året ellers. En mere fullstendig oversikt vil senere bli gitt, sammen med meldingene over forsøksresultater i likhet med hvad før er gjort (se Meddelelse nr. 4 1924, hvor oversikten for 1923 fins).

Vinteren 1924 var meget streng. Sneen blev liggende meget lenge så vårarbeidene tok senere til enn vanlig. Vi fikk likevel utført harving og gjødselsåning så tidlig, at såningen av kornet ikke blev svært meget senere enn ellers. Havre og byggsåninger blev utført i tiden 4. til 14. mai.

I sammenligning med såtiden for fastmarkjord heromkring, var det meget tidlig.

Av rotvekstene blev gulrot sådd 13. og 14. mai, kålrot og beterr 22. mai. Potetene blev satt 14. mai og hovedkålen plantet 2. juni.

Mai, juni og juli måned hadde over normalt med nedbør, og det i forbindelse med at temperaturen holdt sig meget lav til ut i juli gjorde at planteveksten gikk usedvanlig sent fremover. Nogen sommervarme blev der ikke før i juli og et meget godt vær holdt sig under slåtten, skurden og innhøstningen av rotvekstene. Den første frostnatt intraff ikke før 6. september ($-1,5^{\circ}$ C.), men skadet ikke kornet nevneverdig. Den neste frostnatt intraff ikke før 27. september (-3° C.).

Det viste sig, at engene var skadd adskillig av »isbrand«. Høiavlingen blev av den grunn mindre enn middels. Slåtten blev utført i tiden fra 16. juni—5. august. Innbergingen av høiet blev meget god. Engene gav fra 450 kg. til 680 kg. høi pr. dekar. Det første tall er fra den eldste eng (14 år gammel), den andre fra den beste 3 års eng. Der hvor »isbranden« hadde skadd mest, blev avlingen enda noget mindre enn den eldste eng.

Håavlingen (efterslåtten) blev meget bra. Den beste 3 års eng gav 330 kg. tørr hå pr. dekar.

Kornskurden blev utført i tiden 18. august til 13. september, og blev ikke meget senere enn vanlig. Under det gode høstvær opnådde

alle sorter full modning og god berging, så kornet blev av god kvalitet. Det inntraff ikke nogen hård frostnatt under blomstring til modning. De sene sorter gav største avling dette år. Av havresortene gav *Gullregn* og *Trønder* de største kornavlinger med 335 og 330 kg. korn, de tidligere sorter, *Perle* og *Nidar* gav 276 og 255 kg. pr. dekar.

Av byggsortene gav også de senere sorter største kornavling. *Bamse*, *Gjølme* og *Asplund* gav henholdsvis 290, 285 og 262 kg. korn og de tidligere sorter, som *Dønnes* og *Sørli*, gav 244 og 240 kg. korn pr. dekar.

Potetene blev optatt 22. september. Avlingen var meget bra. Pr. dekar blev den 3 200 kg. (Grahms.)

Rotvekstene blev høstet i tiden 30. september til 18. oktober. Avlingene av disse blev ikke så svært store. Av de forskjellige nepesorter gav *Østersundom* største rotavling med 7 431 kg. dernest *Fynsk Bortfelder* med 6 134 kg. pr. dek., i Kvit mainepe og Dales Hybrid gav 5 325 og 5 255 kg. røtter.

Kålrøttene og betene gav noget mindre avling enn nepene. Beste avling gav *Trondhjems kålrot* med 4 500 kg. røtter avling og av førbetene gav *Eckendorfer* høiste avling, med 2 852 kg. røtter pr. dekar.

Den noget lave avling hos rotvekstene må for en del tilskrives at der var noget stokkløping. Kålrøttene var også dette år sterkt angrepet av kålluens larve.

Av hagevekstene gav gulrøttene meget god avling. Blandt de forskjellige sorter gav *Nantes* (forbedr. ekstra G. G.) og *Korte tidl. forbedr. driv.* (O. E.) største avling, med 6 279 og 6 272 kg. røtter pr. dekar.

Av hovedkålsortene gav *Ditmasker* største avling med 4 044 kg. faste hoder pr. dekar.

På hodekålen var der også dette år sterke angrep av stankelbenlarven like efter utplantingen.

For de andre hagevekster som vi prøvde, gav rødbeter ganske god avling, sorten *Flatrunde egyptiske* gav 3 496 kg. røtter pr. dekar. *Pastinakke* gav ikke mere enn 1 704 kg. *Purre* slog bra til, mens *selleri* ikke opnådde så god utvikling.

Myrselskapets virksomhet til torvbrukets fremme.

HEROM meddeler *sekretæren* følgende:

H *Torvbruket* har i 1924 hatt et meget vanskelig år. Våren kom sent og sommeren har vært overordentlig regnfull, så at tørkning av torv er hindret i hele det sydlige Norge. På Vestlandet, hvor man gjennom århundrer har vært vant til å få brenntorven tørr og innberget i løpet av forsommeren, har torven måttet stå til utover høsten og er tildels ikke blitt innberget. På Østlandet har de mange torvstrøfabrikker og torvstrølag omtrent ikke fått innberget tørr strøtorv, så at der er blitt stor mangel på torvstrø til landbrukets behov. Tapet på omsetning fra torvstrøfabrikker og torvstrølag tilsammen beløper sig antagelig til omkr.

2 mill. kr. Fra det nordenfjellske, hvor værforholdene var betydelig bedre, blev der sendt torvstrø sydover og ikke så litet blev innført fra utlandet. Prisene på torvstrø steg til mer enn det dobbelte av tidligere år og har aldri nogensinde før vært så høie. Når torvstrø på grunn av varemangel har kunnet selges for omkr. kr. 8 pr. balle, er dette et bevis for, hvor nødvendig dette produkt er blitt i landbrukets husholdning. Samtidig maner det til fortsatt arbeide for at torvstrødriften kan bli forbedret og mindre avhengig av værforholdene. Herom henvises til sekretærens foredrag på årsmøtet.

Ved *Det Norske Myrselskaps Forsøksanstalt i Torvbruk* har man hvert år hatt vanskeligheter av forskjellig slags, heri også medregnet lufttørkningen. I årene 1918—1923 er i 3 av disse år en stor del av den utlagte brenntorv blitt liggende ute på tørkefeltet uten å kunne innberges. Kun i 2 år har det hittil lykkes å få all utlagt brenntorv tørket og innberget. Herved har man visstnok vunnet en del erfaring i, hvorledes man skal bli istand til å få brenntorven tørket under uheldige værforhold, men da sommeren 1924 har vært betydelig mer regnfull enn nogen av de tidligere år, har det vært påkrevet å foreta yderligere forbedringer med tørkefelt og tørkning. Av de utlagte omkr. 2 400 m.³ brenntorv, lufttørr beregning, er kun en tredjepart eller 800 m.³ innberget tilstrekkelig tørr som salgsvare.

Ved torvstrøanlegget har man i de tidligere år stadig kunnet innberge en øket produksjon av tørr strøtorv tross uheldige værforhold, men i 1924 er produksjonen derimot blitt ubetydelig, så at det meste må ligge over til neste år. Produksjonen var påregnet å skulle bli omkr. 15 000 baller, men blev kun 779 baller. Man har dog herved vunnet forskjellige erfaringer, så at man herefter skal kunne bli istand til å innberge mer tørr strøtorv, selv i somre med stor nedbør. Herom henvises til sekretærens foredrag på årsmøtet.

Der vil senere bli utarbeidet en mer detaljert beretning om de i året 1924 foretatte forsøk, som har omfattet:

1. Meteorologiske observasjoner.
2. Målinger av telemeltingen.
3. Forsøk med å fjerne telen.
4. Forsøk med mekanisk opgravning av torv.
5. Forsøk med renseapparat for torvgravemaskinens skovler.
6. Forsøk med bearbeidelse av et større kvantum torv i en almindelig torvmaskin.
7. Forsøk med uttransport av maskinbearbeidet torv.
8. Forsøk med forbedringer ved brenntorvens lufttørkning.
9. Forsøk med forbedringer ved strøtorvens lufttørkning.

Om forsøksresultatene kan foreløbig uttales følgende:

Forsøkene med å fjerne telen har vist, at denne vanskelighet kan overvinnes.

Forsøkene med mekanisk opgravning av torv har vist, at dette kan foregå omtrent uhindret tross stubber i torvgraven.

Uttransporten av maskinbearbeidet torv er i 1924 blitt yderligere forbedret.

Forsøk med forbedringer ved brenntorvens og strøtorvens lufttørking har vist, at lufttørking kan foregå med en begrenset produksjon selv under så dårlige værforhold som i 1924, hvorfor en gjentagelse herav ikke vil ha til følge, at produksjonen av tørr torv herefter kan bli så liten, som tilfellet var i 1924.

Den nærmere begrunnelse herfor vil finnes dels i sekretærens foredrag på årsmøtet, og forøvrig i forsøksberetningen, når den foreligger ferdig. Fortsatte forsøk vil enn mer kunne bekrefte ovennevnte resultater og bidra til efterhånden å kunne overvinne flere vanskeligheter.

Sekretæren har efter anmodning foretatt en befarung av myrer i nærheten av Bygdin Høifjellshotell, hvortil alt brennsel hittil har vært fraktet fra bygden. Bjerkeved kommer herved op i en pris av kr. 85 —kr. 100 pr. meterfavn. Engelsk koks, som anvendes til opvarming enkelte tider av året, blir også meget kostbar på grunn av den lange transport. Det lykkedes å finne for stikning brukbare små brenntorvmyrer like ved hotellet og større myrer ved Vinstervann. Torvstikning vil bli iverksatt til sommeren. Beretning om undersøkelse av en del myrer på høifjellet, besørget i året 1923, er inntatt i Meddelelse nr. 3. Hvorvidt der iår i større utstrekning er foretatt torvstikning ved setrene, foreligger der ikke opgave over. Der er innkommet en del flere ansøkningsom myrundersøkelser både for brenntorvdrift og torvstrødrift og disse vil bli besørget neste år.

Sekretæren har fra Sverige, Danmark og Tyskland fått innbydelser til å besiktige forskjellige forsøk med nye forbedrede torvbearbeidelses- og torvforedlingsmetoder, men har under de nuværende økonomiske forhold ikke funnet å kunne foreta sådanne reiser. Gjennem korrespondanse og artikler i de utenlandske fagskrifter erholdes forøvrig opplysninger om de nye fremskritt vedrørende torvproblemets løsning.

På »Svenska Mosskulturforeningens« høstmøte 26. november 1924 holdt torvingeniør *Ernst Wallgren* et foredrag, hvori han opplyste, at avdøde ingeniør *Alf Larson* kort tid før sin død hadde utarbeidet en redegjørelse for torvproblemets løsning sammenfattet i følgende punkter, som man kan benevne *Alf Larsons testamente*:

- «1. Billig mekanisk torvopgravning selv i myrer med mange stubber og røtter.
2. Ophevelse av torvens kolloidale beskaffenhet, hvilket muligens kan gjennomføres økonomisk ved ophetning til 80 à 90° C. under et trykk av 20 atm. i løpet av 10—20 min.
3. En pressekonstruksjon helst en valsepresse uten filterduker, hvorved torvens vanngehalt kontinuerlig kan nedbringes til 50%. Av det på denne måte erholdte produkt fremstilles torvpulver og brikketter.»

Til punkt 1 kan opplyses, at de siste 3 års forsøk med *Svedala Torvgravemaskin* ved »Det Norske Myrselskaps Forsøksanstalt i Torv-

bruk« har vist, at denne torvgravemaskin kan anvendes selv i myrer med en del stubber og røtter. Torven oppgraves fra alle myrslag samtidig og i tynne lag, som letter den efterfølgende torvbearbeidelse. Kraftforbruket er litet, betjeningen enkel og maskinen har vist sig å være driftssikker. Fortsatte forsøk vil ytterligere kunne bekrefte dette.

Hvor antallet av stubber og røtter er mer enn almindelig stort, kan man anvende *sproitemetoden*, som nu er blitt betydelig forbedret. De ved »Lundegaards Mose« i Jylland forrige sommer opnådde resultater er gunstige. En av hovedbetingelsene er en rikelig tilgang på vann, som dog ikke kan erholdes allesteds. Dette forsøkes nu avhjulpet ved å bore artesiske brønner. Kraftforbruket er forholdsvis stort, men samtidig kan den oppgravde torvmasse, som inneholder 95% vann, pumpes gjennom rørledninger flere km. frem til den fortsatte bearbeidelse.

Til *punkt 2* kan bemerkes, at den antydede løsning er en modifikasjon av våtforkulningen, som foregikk under høi temperatur 180—200° C. og et forholdsvis lavt trykk. Ved den høie temperatur dannes syrer som ødela apperaturen. Hvorvidt man kan opnå gunstigere resultater ved lavere temperatur og høiere trykk, må nærmere undersøkes. For å få torvens kolloidale tilstand forandret, har man også frysning og dessuten forskjellige kjemiske prosesser. Dette punkt er fremdeles det vanskeligste.

Til *punkt 3* kan opplyses at selv om torven blir pressbar, har man hittil savnet en brukbar pressekonstruksjon for kontinuerlig drift. Dette var en av de største vanskeligheter ved de 4 våtforkullingsfabrikker, som hittil har vært i drift, hvorav 2 i Sverige, 1 i Skottland og 1 i Tyskland. Der er nu i England konstruert en stålbandpresse, som har vist sig å funksjonere fullt ut tilfredsstillende ved utpressning av vann fra våtforkullet torv. Den praktiske betydning av denne pressekonstruksjon er således helt avhengig av at ovennevnte punkt 2 blir løst på en økonomisk gjennomførbar måte.

De maskinelle ufullkommenheter ved de tidligere torvbrikettfabrikker er visstnok nu på det nærmeste overvunne. I Tyskland er der i de siste år bygget 2 nye torvbrikettfabrikker, som efter hvad der opplyses, skal arbeide tilfredsstillende under de nuværende forhold i Tyskland, men fabrikasjonen er avhengig av lufttørkning, og den kan man ikke alltid stole på ved fabrikkmessig drift i stor målestokk. I Danmark bygges nu en lignende torvbrikettfabrikk.

DET NORSKE MYRSELSKAPS

Gevinst- og
(Driftsregnskap)

DEBET

Utgifter:		Budgett.
Lønninger	kr. 24 683,32	kr. 24 700,00
Reiseutgifter	» 2 816,65	» 4 000,00
Møter	» 798,40	» 600,00
Meddelelserne	» 4 672,57	» 5 000,00
Bibliotek og trykksaker, avskrevet	» 851,94	» 500,00
Kontorutgifter	» 2 251,03	» 2 500,00
Revisjon	» 350,00	» 400,00
Analyser	kr. 25,75	
Deltagelse i Norges Varemesse	» 175,93	
Opkrevning av årspenger	» 174,49	
Utest. årspenger, avskr. som uerh.	» 610,00	
	» 986,17	» 3 500,00
Hovedkontorets utgifter og fellesutgifter	kr. 37 410,08	kr. 41 200,00
Forsøksstasjonen på Mæresmyren (se særskilt regnskap)	» 23 495,37	» 20 800,00
Forsøksanstalten i torvbruk (se do. do.)	» 34 386,43	» 40 000,00
Budgettert til anleggsutgifter		» 10 000,00
	kr. 95 291,88	kr. 112 000,00

General-
(Formuesstillingen)

DEBET

Aktiva:		
Legatmidler:		
Anbragt i statsobligasjoner	kr. 35 000,00	
— i Chr.a Bank & Kreditkasse	» 45 663,35	
— i Centralbanken for Norge	» 13 371,33	
	kr. 94 034,68	
I aksje i Rosenkrantzgt. 8		» 1 000,00
Anleggsverdier:		
Bibliotek og inventar på hovedkontoret	kr. 2 999,83	
Forsøksstasjonen på Mæresmyren	» 148 311,20	
Forsøksanstalten i torvbruk	» 158 607,72	
	» 309 918,75	
Kassabeholdninger:		
Hovedkontoret i bank og kasse	kr. 11 978,62	
Forsøksstasjonen	» 101,76	
Forsøksanstalten	» 3 611,85	
	» 15 692,23	
Utestående fordringer:		
Årspenger	kr. 482,00	
Forsøksstasjonen	» 166,50	
Forsøksanstalten	» 5 453,62	
	» 6 102,12	
Beholdningsverdier:		
Forsøksstasjonen	kr. 8 386,00	
Forsøksanstalten	» 13 587,75	
	» 21 973,75	
	kr. 448 721,53	

Foranstående stemmer med selskapets bøker. Bankkonti og beholdning av Oslo,
A/S Revision
P. I. Borch.

HOVEDREGNSKAP FOR ÅRET 1924.

taps-konto.

for 1924).

KREDIT

Inntekter :		Budgett.
Statsbidrag	kr. 40 000,00	kr. 52 000,00
Medlemmers årspenger	kr. 2 767,00	
Private bidrag	» 5 243,02	
Renter av legater	» 3 332,17	
Inntekter av Meddelelserne	» 1 635,00	
	<hr/>	
Forsøksstasjonen på Mæresmyren (se særskilt regnskap)	kr. 12 977,19	kr. 12 000,00
Forsøksanstalten i torvbruk (se do. do.)	» 17 016,78	» 9 000,00
	» 17 947,41	» 39 000,00
	<hr/>	
	Samlede inntekter kr. 87 941,38	
Balanse, underskudd	» 7 350,50	
	<hr/>	
	kr. 95 291,88	kr. 112 000,00
	<hr/>	<hr/>

balanse.

pr. ³¹/₁₂ 1924).

KREDIT

Passiva :		
Lån av offentlige midler	kr. 148 000,00	
Gjeld, torvgravemaskin	» 10 063,40	
	<hr/>	kr. 158 063,40
Forskudd, årspenger 1925/26	»	50,00
Legatkapitalkonto:		
C. Wedel Jarlsbergs legat	kr. 20 000,00	
H. Wedel Jarlsbergs »	» 10 000,00	
M. Aakranns »	» 5 000,00	
H. H. Henriksens »	» 59 034,68	
	<hr/>	» 94 034,68
Kapitalkonto:		
Saldo pr. ¹ / ₁	kr. 284 923,95	
Legatkapital konto pr. ¹ / ₁ overført kr. 25 000,00		
Gevinst- og taps konto	» 7 350,50	
Nedskrivninger	» 56 000,00	
	<hr/>	÷ » 88 350,50
		» 196 573,45
	<hr/>	
		kr. 448 721,53
	<hr/>	<hr/>

statsobligasjoner stemmer. Andre beholdninger er ikke kontrollert av os.

12 februar 1925.

E. M. Rønning.

DET NORSKE MYRSELSKAPS

DEBET

Gevinst- og
(Driftsregnskap)

Utgifter:		Budgett.
Forsøksdriften på Mæresmyren	kr. 17 550,21	kr. 18 000,00
Spredte forsøk	» 1 605,09	» 1 800,00
Analyser	» 1 179,61	» 1 000,00
Vedlikehold	» 1 307,11	
Administrasjon og kontorhold	» 1 273,20	
Særtrykk av forsøksberetning	» 439,15	
Avskrevet tap på kunder	» 141,00	
	<u>kr. 23 495,37</u>	<u>kr. 20 800,00</u>

DEBET

Balanse-
(Formuesstillingen)

Aktiva:		
Bygninger	kr. 109 672,90	
Nedskrevet	» 5 500,00	kr. 104 172,90
Inventar		» 5 147,98
Renter		» 1 664,50
Redskaper	kr. 9 215,44	
Nedskrevet	» 1 000,00	» 8 215,44
Nydyrkning	kr. 18 405,14	
Nedskrevet	» 1 000,00	» 17 405,14
Veier, gjerder, planering	kr. 10 275,64	
Nedskrevet	» 2 500,00	» 7 775,64
Haven		» 273,05
Jordeiendom		» 2 687,50
Grunnforbedring		» 969,05
	Samlet anleggsverdi	kr. 148 311,20
Kassabeholdning		» 101,76
Utestående fordringer		» 166,50
Beholdning, avling		» 8 386,00
		<u>kr. 156 965,46</u>

Foranstående regnskap stemmer med selskapets bøker,

Oslo.

A/S Revision

P. I. Borch.

FORSØKSSTASJON PÅ MÆRESMYREN

taps-konto.

for 1924).

KREDIT

Inntekter :		Budgett.
Salg og forbruk av produkter	kr. 15 216,78	kr. 8 000,00
Distriktsbidrag	» 1 800,00	» 1 000,00
	<hr/>	
Driftstilskudd fra Myrselskapets hovedkasse	kr. 17 016,78	» 11 800,00
	» 6 478,59	
	<hr/>	
	kr. 23 495,37	kr. 20 800,00
	<hr/>	<hr/>

konto.

pr. ³¹/₁₂ 1924).

KREDIT

Passiva :		
Kapital konto pr. ¹ / ₁ 1924		kr. 162 147,85
Samlet tilskudd fra Myrselskapets hovedkasse 1924		» 11 296,20
		<hr/>
		kr. 173 444,05
Hvorav driftstilskudd 1924	kr. 6 478,59	
Nedskrivninger	» 10 000,00	
	<hr/>	÷ » 16 478,59
		<hr/>
		kr. 156 965,46
		<hr/>

Beholdninger og utestående fordringer er ikke kontrollert.

12 februar 1925.

E. M. Rønning.

DET NORSKE MYRSELSKAPS

DEBET

Gevinst- og
(Driftsregnskap)

Utgifter:		Budgett:
Brenntørvedrift:		
Forsøksdrift	kr. 7 509,14	
Drivkraft	» 1 844,08	
Forberedende arbeider, rekvisita, vedlikehold	» 1 653,34	
Innbergning	» 2 085,33	
Transport	» 769,40	
	kr. 13 861,29	kr. 8 000,00
Torvstrødrift:		
Tørkning og innbergning	kr. 2 915,18	
Emballasje	» 2 154,25	
Pressning	» 422,65	
Drivkraft	» 928,15	
Rekvisita og vedlikehold	» 355,96	
Transport	» 290,20	
Opstikkning for neste år	» 1 274,62	
	» 8 341,01	» 16 000,00
Avgifter	» 706,98	» 2 000,00
Renter av torvlån	» 3 500,00	» 4 000,00
Bygningens vedlikehold	» 173,07	
Administrasjon	» 6 267,13	» 6 500,00
Sykekasse og riksforsikring	» 123,25	
Overkurs torvgravemaskin	» 1 413,70	» 1 500,00
Påregnet driftsoverskudd		» 1 000,00
	kr. 34 386,43	kr. 39 000,00

FORSØKSANSTALT I TORVBRUK

taps-konto.

for 1924).

KREDIT

Inntekter:		Budgett:
Salg av brenntorv	kr. 9 576,83	kr. 8 000,00
Salg av torvstrø	» 7 370,58	» 30 000,00
Distriktsbidrag	» 1 000,00	» 1 000,00
	kr. 17 947,41	
Balanse, driftunderskudd	» 16 439,02	
	kr. 34 386,43	kr. 39 000,00

DET NORSKE MYRSELSKAPS

DEBET

Balanse-
(Formuesstillingen)

Aktiva:			
Driftsmaskiner	kr.	51 373,53	
Nedskrevet	»	20 000,00	
		31 373,53	kr. 31 373,53
Brenntorvanlegg	kr.	63 967,54	
Nedskrevet	»	24 083,08	
		39 884,46	» 39 884,46
Torvstrøanlegg			» 62 085,69
Sagbrukets anlegg	kr.	372,77	
Nedskrevet	»	100,00	
		272,77	» 272,77
Smiens anlegg			» 252,32
Jordbrukets anlegg	kr.	1 221,33	
Nedskrevet	»	1 000,00	
		221,33	» 221,33
Kjøreredskaper	kr.	480,00	
Nedskrevet	»	200,00	
		280,00	» 280,00
Torvskolens bygninger	kr.	24 854,54	
Nedskrevet	»	616,92	
		24 237,62	» 24 237,62
		158 607,72	Samlet anleggsværdi kr. 158 607,72
Kontant i bank og kasse			» 3 611,85
Utestående for solgt brenntorv	kr.	2 470,25	
—»— torvstrø	»	2 983,37	
		5 453,62	» 5 453,62
Beholdning brenntorv	kr.	5 000,00	
—»— strøtorv og emballasje	»	8 000,00	
—»— høi	»	587,75	
		13 587,75	» 13 587,75
		181 260,94	kr. 181 260,94

Foranstående regnskap stemmer med selskapets bøker. Bankkonto stemmer.

Oslo,

A/S Revision

P. I. Borch.

FORSØKSANSTALT I TORVBRUK

konto.

pr. ^{31/12} 1924).

KREDIT

Passiva:

Anleggslån av torvlånefondet 1918—1919	kr. 100 000,00	
Driftslån —»— 1918—1919	» 40 000,00	
Distriktslån av Hedmark fylke	» 8 000,00	
Gjeld for torvgravemaskin	» 10 063,40	
		kr. 158 063,40

Kapitalkonto:

Lån og bidrag av Myrselskapets hovedkasse		
pr. ^{1/1}	kr. 195 294,86	
Tilskudd fra hovedkassen 1924	» 17 034,39	
		kr. 212 329,25
Driftunderskudd og avskrivninger		
pr. ^{1/1}	kr. 126 692,69	
Driftunderskudd 1924	» 16 439,02	
Nedskrivninger	» 46 000,00	
		÷ kr. 189 131,71
		» 23 197,54

kr. 181 260,94

Beholdninger og utestående fordringer er ikke kontrollert av os.

12. februar 1925.

E. M. Rønning.

DRIFTSPLAN FOR DET NORSKE MYRSELSKAPS FORSØKSANSTALT I TORVBRUK 1925.

Anlegget.

ALLE anleggsarbeider innstilles. Mulige og absolutt nødvendige nyanskaffelser føres som tap på verdilikeholdskonto. Undtagelser herfra vil bli gjenstand for overveielse i hvert enkelt tilfelle.

Observasjoner og forskjellige forsøk.

DE meteorologiske observasjoner påbegynnes fra og med 1 mai og fortsetter til og med 30 september.

Målinger av telen påbegynnes i mai minst 3 ganger ukentlig og fortsetter inntil telen er smeltet i myroverflaten langs arbeidslinjen. For å få bekreftet det gunstige resultat av forsøk med telemeltingen i 1924 ved å fjerne det isolerende moselag langs arbeidslinjen, gjentas dette forsøk.

Forsøk med abysinsk pumpe i torvstrøfabrikken var innstillet i 1924, men fortsetter inntil et gunstig resultat kan opnås, så at man i tørrsøme og i tilfelle av ildebrand har vann i beredskap i torvstrøfabrikken ved siden av de kjemiske ildslukningsapparater.

Øvrige forsøk inngår i brenntorvdrift og torvstrødrift.

Brenntorvdrift.

AV hensyn til brenselmangelen i Solør og Østerdalen vil det være ønskelig å kunne produsere meget brenntorv, men myrselskapets mangel på driftskapital og den omstendighet, at en stor del av tørkefeltet er optatt av den brenntorv, som ikke blev tørr forrige sommer, må bevirke, at der i år kun kan bli en innskrenket brenntorvdrift.

Våler komm. Brenntorvfabrikk, som har vært nedlagt i flere år, vil sannsynligvis bli satt i gang til sommeren, men kan ikke tilfredsstille det hele behov. Dertil kommer nabobygdene Åsnes og Heradsbygden, hvor myrselskapets brenntorvanlegg har mange kunder. I Heradsbygden er der besluttet anlagt en ny privat brenntorvfabrikk, men da det har vist sig vanskelig å skaffe tilveie tilstrekkelig kapital, kommer dette anlegg neppe i drift i år. Såvel lenger sydover Solør som nordover Østerdalen er der i årenes løp solgt brenntorv fra myrselskapets anlegg. Nogen mangel på avsetning for godt bearbeidet og tilstrekkelig tørr maskintorv er der ikke.

Som nevnt i årsberetningen 1924 blev der optatt og utlagt til tørk ca. 2400 m.³ brenntorvmateriale, lufttørr beregning. Herav blev kun $\frac{1}{3}$ eller 800 m.³ tørket og innberget, så at resten eller ca. 1600 m.³ fremdeles ligger på tørkefeltet. Den overliggende torv er ikke medtatt i beholdningen, så at verdien er regnskapsmessig lik null. Å fjerne all

denne torv tidlig på forsommeren, for å få tørkeklassen fri, vil koste mange penger uten utbytte. Det mest rasjonelle blir derfor å forsøke på i løpet av sommeren å tørke og innberge det man kan av den overliggende torv for salg som sekunda vare. Da de aller fleste torvhus står tomme, kan denne torv innberges direkte i disse. Alt arbeide med denne tørkning og innbergning føres på egen underkonto og blir akkordarbeide.

På det tørkeareal, hvor der sommeren 1924 til tross for den overordentlig høie nedbør og de vanskelige tørkeforhold, blev tørket og innberget 800 m.³ brenntorv, skal der i 1925 om mulig optas og utlegges til tørk nye 800 m.³ Vær og regnmengde kan neppe tenkes å bli uheldigere enn de var i 1924, hvortil kommer, at der nu er foretatt flere forbedringer med tørkefeltet. Man skulde således kunne gjøre sikker regning på å få dette kvantum tørket og innberget som første-klasses vare.

Optagning og utlegning bør kunne være tilendebragt i løpet av et par uker. Det tørkeareal, som er til disposisjon, er hele felt I med 100 m. arbeidslinje og den nordligste del av felt II med 120 m. arbeidslinje.

Felt I. Tørkefeltet renses for overliggende bunntorv og i størst mulig utstrekning tas denne vare på for å tørkes, hvorefter tørkefeltet planeres og vales. Så tidlig som vær og teleforhold tillater påbegynner torvmaskinen ny arbeidslinje nordligst på feltet. Arbeidsmetoden blir den samme som f. å. med håndgravning og utlegning ved hjelp av skinner og vogner. For å kunne foreta sammenligning mellom håndgravning på dette felt og maskingravning på felt II, skal der helt fra første dag torvdriften igangsettes føres et særskilt og detaljert regnskap over alle utgifter. Likeledes daglige observasjoner med oppgaver over produksjon, fremkjøring, forekommende driftsstans, iberegnet tiden for og årsakene til samme m. m. Hvis mulig arbeides med 2 skift for å få torven tidlig utlagt til tørkning. I størst mulig utstrekning benyttes akkordarbeide.

Felt II. På tørkefeltet ligger betydelig mer bunntorv enn på felt 2 og denne må fjernes helst for å tørkes annetsteds. Det samme var tilfellet i de 2 foregående år, idet den torv, som her blev utlagt i 1922, ikke blev innberget. Herved ligger der over tørkefeltet et lag løs torvmuld, som virker uheldig. For å råde bod herpå konstrueres en enkel muldskrape av samme sort som anvendes ved harvestrøtilvirkning og som kan trekkes av en hest. På denne måte kan tørkefeltet utjevnes, idet alle fordypninger fylles og det overfløidige skaffes bort. Derefter vales feltet helst med anleggets betongvelt, som trekkes med 2 hester. Såsnart torvmaskinen er ferdig på felt I, flyttes maskinen over på felt II i forbindelse med torvgravemaskinen og torvtransportøren. Umiddelbart herefter påbegynnes forsøksdriften med det samlede maskineri og arbeidslinjen fortsettes så langt tørkeklassen er disponibel eller omkr. 120 m.

Helt fra første dag føres et særskilt og detaljert regnskap over alle utgifter vedrørende denne drift. Likeledes daglige observasjoner med oppgaver over produksjon, fremkjøring, forekommende driftsstans iberegnet tiden for og årsakene til samme. Hver dags produksjon markeres. Når torven vendes, krakkes eller kuves, noteres oppgaver over, hvor mange dager torven har vært utlagt og når torven innberges noteres, hvor mange dager er medgått til tørkningen. Der foretas undersøkelse av vanngehalten i den innbergede torv såvel i hus som i stakker og ut på høsten undersøkes vanngehalten påny. For å få torven tidlig ut lagt arbeides om mulig med 2 skift. Da optagning og utlegning med maskiner ikke egner sig for akkordarbeide, benyttes premiesystem. Alt arbeide med tørkning og innbergning blir akkordarbeide.

Torvstrødrift.

DET er av stor viktighet å få strøtorven tørket og innberget i hus og stakk tidligst mulig. Skulde værforholdene bli som f. å., da intet blev innberget i juni måned, bygges store kuver inne i selve husene og for øvrig iverksettes andre foranstaltninger for å hjelpe på tørkningen. Så snart omstendighetene tillater igangsettes torvstrøfabrikken og fortsettes inntil ballelageret er fullt. Utover høsten og i nødsfall i løpet av vinteren kompletteres ballelageret, såsnart det blir påkrevet. For neste års drift opstikkes og utlegges i løpet av eftersommeren så meget strøtorv, at man kan påregne en produksjon av omkr. 15 000 baller i året 1926. Alt arbeide utføres på akkord.

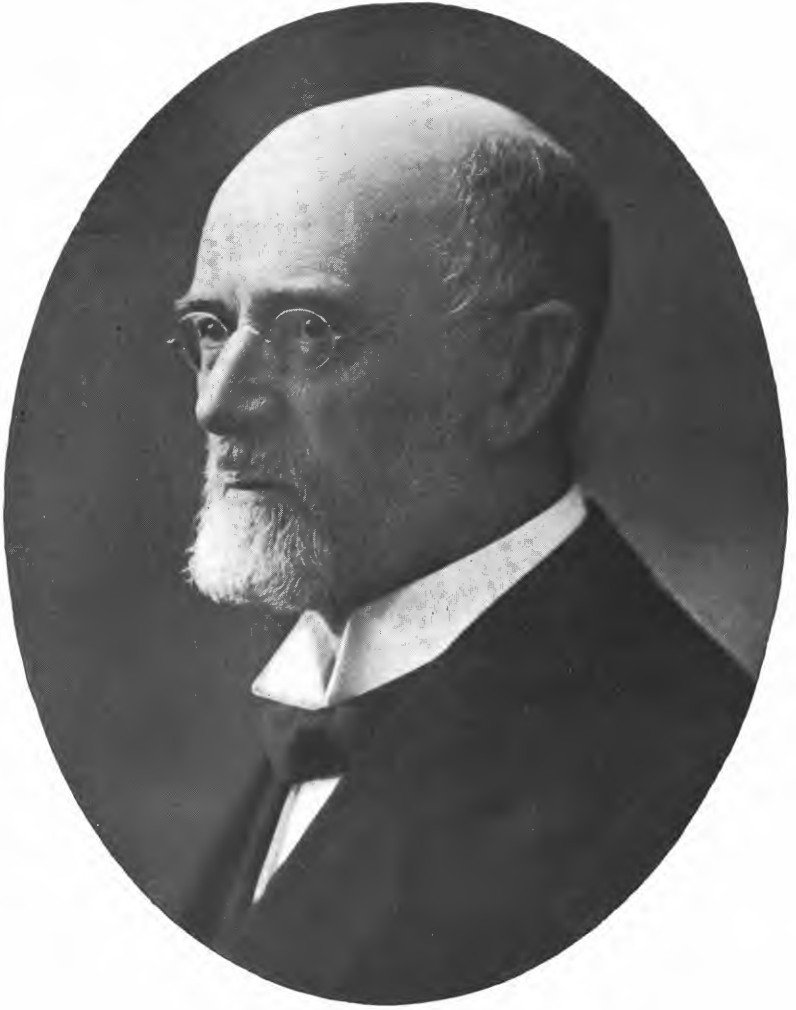
Når strøtorven krakkes, kuves, hesjes eller anordnes for tørkning på annen måte, noteres tidspunktet herfor og hver dags arbeide markeres. Når strøtorven innberges, noteres oppgaver over hvor lang tid er medgått til tørkningen. Der uttas prøver av strøtorven til vanngehaltenbestemmelse til forskjellige tider i løpet av sommeren og høsten.

Da der for tiden planlegges nye torvstrøfabrikker, og eldre anlegg utvides eller overgår til nye eiere, er der flere unge menn, som ønsker å erholde kjennskap til rasjonell torvstrødrift. For å imøtekomme dette optas et begrenset antall unge menn som *lærlinger* ved torvstrøanlegget i tiden 1 juni—30 september. Lærlingene bekoster selv sine reiseutgifter til og fra Våler i Solør og må selv sørge for sin kost, men får fritt losji i torvskolens barakke, mot å holde sig selv med sengklær. Torvmesteren påtar sig å skaffe lærlingene kost for en rimelig betaling. Lærlingene deltar i alt forekommende arbeide ved torvstrøanlegget for samme akkordbetaling som de øvrige arbeidere.

Jordbrukets drift.

DE dyrkede myr- og jordarealer overgjødsles efter myrkonsulentens nærmere anvisning. Høiavlingen presses til baller for lagring og salg til neste vinter og vår.

Der forbeholdes sådanne forandringer i denne plan som tid og omstendigheter kan medføre.

J. Sandberg